

โครงสร้างของพยางค์

๑. โครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยว

๑.๑ ลักษณะโครงสร้างของพยางค์

ลักษณะโครงสร้างของพยางค์ในภาษาแพรว กล่าวได้ว่ามีลักษณะ เช่นเดียวกับ ภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ คือ

- (๑) ชั้นต้นควยหน่วยเสียงพยัญชนะ จะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวหรือผสมก็ได้
- (๒) ต้องมีหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่งประสมอยู่
- (๓) พยางค์ที่มีหน่วยเสียงสระต้นผสมอยู่ ต้องมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย
- (๔) ต้องประกอบด้วยหน่วยเสียงวรรณยุกต์หน่วยใดหน่วยหนึ่งเสมอ

๑.๒ ชนิดของหน่วยเสียงที่เป็นส่วนประกอบของพยางค์

เมื่อพิจารณาลักษณะโครงสร้างของพยางค์ พบว่าหน่วยเสียงทั้ง ๓ ชนิด ที่กล่าวถึงในบทก่อน ๆ นั้น ถ้าจำแนกตามหน้าที่ ที่ปรากฏในพยางค์ จะได้ ๔ ประเภท คือ หน่วยเสียงที่อยู่หน้าหรือหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียงที่ปรากฏกลางหรือหน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงที่กำหนดเสียงสูง - ต่ำ หรือหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และหน่วยเสียงที่ปรากฏท้ายหรือหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย แต่ละประเภทยังมีรายละเอียดดังนี้

๑.๒.๑ หน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวทั้ง ๒๐ หน่วย และหน่วยเสียงพยัญชนะประสม ๒ หน่วย ปรากฏเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วย และถ้าจำแนกตามการปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ จะได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑.๒.๑.๑ ประเภทที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใดเป็นบางเสียง
คือ เฉพาะหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ ๒, ๓ และ ๖ ใดแก่หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด
๓ หน่วยเท่านั้น คือ / b /, / d /, / ? / ผู้เขียนจะใช้อักษร C₁ แทน

๑.๒.๑.๒ ประเภทที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใดทุกหน่วยเสียง
ผู้เขียนจะใช้อักษร C₂ แทน ใดแก่หน่วยเสียงพยัญชนะที่เหลือจาก C₁ ทั้งหมด ๑๕ หน่วย
ซึ่งมีทั้งหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวและผสม ดังนี้

(๑) หน่วยเสียงระเบิดเดี่ยว ๗ หน่วย คือ

/ p /, / t /, / c /, / k /, / ph /, / th /, / kh /
หน่วยเสียงระเบิดประสมอีก ๒ หน่วย คือ / kw / และ / khw /

(๒) หน่วยเสียงนาสิก ๔ หน่วย คือ / m /, / n /,

/ ŋ /, / ɲ /

(๓) หน่วยเสียงข้างลิ้น มีหน่วยเดียว คือ / r l /

(๔) หน่วยเสียงเสียดแทรก ๓ หน่วย คือ / f /, / s /,

/ h /

(๕) หน่วยเสียงกึ่งสระ ๒ หน่วย คือ / w / และ

/ j /

หน่วยเสียงพยัญชนะเหล่านี้ ถ้าจะกล่าวถึงการปรากฏกับหน่วยเสียงสระแล้ว
ก็มีผิดแผกแตกต่างกันไปบาง บางหน่วยอาจปรากฏกับสระใดทุกเสียง บางหน่วยปรากฏ
กับสระใดมาก บางหน่วยใ้่น้อย ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเรื่องนี้ในโครงสร้างของพยางค์
แต่ละชนิด

๑.๒.๒ หน่วยเสียงสระ แบ่งเป็นหน่วยเสียงสระสั้น และหน่วยเสียงสระยาว
ผู้วิจัยจะใช้อักษร V แทน หน่วยเสียงสระสั้น และ VV แทนหน่วยเสียงสระยาว
และหน่วยเสียงสระผสม

I16710899

๑.๒.๓ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี ๖ หน่วย ใช้ T แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และใช้ตัวเลขอารบิก 1 - 6 แทนแต่ละหน่วยเสียง

๑.๒.๔ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย มี ๕ หน่วยเสียง จำแนกเป็น ๒ พวก ตามการปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

๑.๒.๔.๑ หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ บางเสียง จะเห็นได้จากตารางที่ ๕ หน้า ๓๔ ได้แก่หน่วยเสียงกัก ๔ หน่วย ใน ๔ หน่วยนี้ ปรากฏท้ายหน่วยเสียงสระสั้นและสระยาวได้มี ๓ หน่วย คือ / -p /, / -t /, / -k / และที่ปรากฏเฉพาะท้ายหน่วยเสียงสระสั้น คือ / -ʔ / ผู้วิจัยจะใส่อักษร S แทน หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายทั้ง ๔ หน่วยนี้

๑.๒.๔.๒ หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ได้ทุกหน่วยเสียง ได้แก่หน่วยเสียงนาสิก ๓ หน่วย คือ / -m /, / -n /, / -ŋ / กับหน่วยเสียงกึ่งสระ ๒ หน่วย คือ / -w /, / -j / ผู้วิจัยใช้อักษร N แทนทั้งหน่วยเสียงนาสิกและหน่วยเสียงกึ่งสระ

สรุป สัญลักษณ์ที่ใช้แทนส่วนประกอบของพยางค์

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนหน่วยเสียงต่าง ๆ มีดังนี้

C แทนหน่วยเสียงพยัญชนะต้น

C₁ แทนหน่วยเสียง / b /, / d /, / ʔ /

C₂ แทนหน่วยเสียงพยัญชนะอื่นนอกจาก / b /, / d / และ / ʔ /

V แทนหน่วยเสียงสระสั้น

VV แทน หน่วยเสียงสระยาว และหน่วยเสียงสระประสม

S แทนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นพยัญชนะกัก / -p /, / -t /, / -k /, / -ʔ /

N แทนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นพยัญชนะนาสิกและกึ่งสระ / -m /, / -n /, / -ŋ /, / -w /, / -j /

- T. แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์
1. แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ - ขึ้น
  2. แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ขึ้น
  3. แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - คงที่
  4. แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก
  5. แทนเสียงยอย สูง - ตก และ สูง - ตกทันที
  6. แทนเสียงยอย สูง - คงที่ และ สูง - ขึ้นทันที

๑.๓ แบบโครงสร้างของพยางค์

หน่วยเสียงพยัญชนะและสระในภาษาแพร์ จะประกอบกันเข้าเป็นพยางค์แบบต่าง ๆ ได้ ๕ แบบใหญ่ ๆ คือ

๑. แบบ CVV^T
๒. แบบ CVVS^T
๓. แบบ CVVN^T
๔. แบบ CVS^T
๕. แบบ CVN^T

และเมื่อแสดงการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์แต่ละหน่วยโดยละเอียด จะได้แบบของพยางค์ถึง ๓๓ แบบ ดังจะแสดงให้เห็นแบบย่อยของพยางค์ควยตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ แสดงแบบโครงสร้างของพยางค์

น.ว. ค.ส.	/1/	/2/	/3/	/4/	/5/	/6/
1 CVV ^T	-	C ₁ VV	C ₁ VV	-	-	C ₁ VV
	C ₂ VV	C ₂ VV	C ₂ VV	C ₂ VV	C ₂ VV	C ₂ VV
2 CVVN ^T	-	C ₁ VVN	C ₁ VVN	-	-	C ₁ VVN
	C ₂ VVN	C ₂ VVN	C ₂ VVN	C ₂ VVN	C ₂ VVN	C ₂ VVN
3 CVVS ^T	-	-	C ₁ VVS	-	-	-
	-	-	C ₂ VVS	C ₂ VVS	-	-
4 CVN ^T	-	C ₁ VN	C ₁ VN	-	-	C ₁ VN
	C ₂ VN	C ₂ VN	C ₂ VN	C ₂ VN	C ₂ VN	C ₂ VN
5 CVS ^T	-	-	-	-	-	C ₁ VS
	-	-	-	-	C ₂ VS	C ₂ VS

น.ว. หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์

ค.ส. หมายถึง โครงสร้างของพยางค์

จากแผนผังจะเห็นว่า โครงสร้างของพยางค์ ๕ ประเภทใหญ่เห็น จำนวนออกเป็นแบบย่อยได้ ๓๓ แบบเมื่อปรากฏหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ก็จะกล่าวถึงโดยละเอียดต่อไปนี้

๑.๓.๑ โครงสร้างแบบ CVV^T

เป็นโครงสร้างมีลักษณะเป็นพยางค์เปิด มี ๕ แบบย่อย ซึ่งจัดไว้เป็น ๒ กลุ่ม ตามชนิดของหน่วยเสียงพยัญชนะต้น คือ

๑.๓.๑.๑ C_1VV^T คือพยางค์ที่ชนต้นด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ประเภทที่ ๑ คือ /b /, /d /, /ʔ / ผสมกับหน่วยเสียงสระยาว จะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวหรือผสมก็ได้ ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ ๓ หน่วย โครงสร้างแบบ C_1VV^T จึงแยกเป็น ๓ แบบย่อย ดังนี้

(๑) C_1VV^2 เป็นโครงสร้าง C_1VV^T ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - หนัก เช่น

/be: ² /	'แม่'
/bua ² /	'บัว'
/da: ² /	'จัด' (กริยาว)
/ʔi: ² /	'อี'
/ʔu: ² /	'ไอ้กู'

(๒) C_1VV^3 เป็นโครงสร้างแบบ C_1VV^T ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - คงที่ เช่น

/bo: ³ /	'ขอ, ไม่'
/bia ³ /	'เบื้อ'
/da: ³ /	'คา, ว่า'

/ʔu:³/	'อู, เปล'
/ʔua³/	'กับข้าวชนิดหนึ่ง'

(๓) C_1VV^6 เป็นโครงสร้างแบบ C_1VV^T ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง - คงที่ เช่น

/ba:⁶/	'บ้า'
/bia⁶/	'เบีย'
/da:⁶/	'ค้อ'
/ʔa:⁶/	'อ้า'
/ʔu:⁶/	'พุก'

๑.๓.๑.๒ C_2VV^T คือพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะประเภทที่ ๒ ผสมกับหน่วยเสียงสระยาว จะเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวหรือผสมก็ได้ ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไถ้ทั้ง ๒ หน่วย จึงจำแนกแบบย่อยออกไปได้ดังนี้

(๑) C_2VV^1 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VV^T ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ - ขึ้น เช่น

/phi:¹/	'ผี'
/khua¹/	'สะพานไม้เล็ก ๆ'
/sia¹/	'เสีย'
/hia¹/	'เสีย' (คำลงท้าย)
/khwa:¹/	'ชวา'

(๒) C_2VV^2 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VV^T ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ขึ้น เช่น

/po:²/	'พอ'
/te:²/	'เท, ธี'
/tho:²/	'ทา, ฑ'
/khu:²/	'คิ, เหม็ณ'
/ha:²/	'หนึ, เหา'

(๓) C_2VV^3 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VV^T

ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - คงที่ เช่น

/po:³/	'ใหญ่, หัวหนา'
/ci:³/	'จี, ปิง'
/ke:³/	'แก'
/ko:³/	'สร้าง'

(๔) C_2VV^4 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VV^T

ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก เช่น

/pi:⁴/	'พี'
/ta:⁴/	'ทา'
/ku:⁴/	'คู'
/su:⁴/	'ซู'
/pe:⁴/	'เกอ'

(๕) C_2VV^5 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VV^T

ที่ปรากฏกับ... เสียงวรรณยุกต์สูง - ตก เช่น

/pe:⁵/	'ไหว' (วิเศษณ์)
/phe:⁵/	'ทางนี้'
/fa:⁵/	'ฟ้า'
/su:⁵/	'ซู'
/wo:⁵/	'บ้า' (ใช้เฉพาะกับสุนัข)

(๒) C_2V^6 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VV^T
 ที่ปรากฏกับเสียงวรรณยุกต์สูง - คงที่ เช่น

/fa: ⁶ /	'ฟา'
/si: ⁶ /	'ซี'
/hm: ⁶ /	'ไห'
/mua ⁶ /	'เช่า'
/pɔ: ⁶ /	'ประชด'

๑.๓.๒ โครงสร้างแบบ $CVVN^T$

ลักษณะการปรากฏกับเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับประเภท CVV^T
 มี ๕ แบบย่อย แยกเป็น ๒ กลุ่ม ตามชนิดของหน่วยเสียงพยัญชนะต้น

๑.๓.๒.๑ C_1VVN^T คือ พยางค์ซึ่งมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น
 ประเภทที่ ๑ ผสมกับหน่วยเสียงสระยาว เป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวหรือผสมก็ได้ มี
 หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกหรือกึ่งสระ ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้
 เพียง ๓ หน่วย จึงแยกโครงสร้าง C_1VVN^T เป็น ๓ แบบย่อย คือ

(๑) C_1VVN^2 เป็นโครงสร้างแบบ C_1VVN^T
 ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ขึ้น

/buam ² /	'บวม'
/be:n ² /	'แบน'
/diam ² /	'จิกกะจี'
/ʔɔ:n ² /	'ชมพู'
/ʔian ² /	'เอียง'

(๒) C_1VVN^3 เป็นโครงสร้างแบบ C_1VVN^T
 ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - คงที่ เช่น

/ba:w ³ /	'บาว, ทุ่ม'
/duan ³ /	'ควน'
/da:n ³ /	'คาน'
/ʔɔ:n ³ /	'อน'
/ʔiaj ³ /	'เอ็ย'

(๓) C₁VVN⁶ เป็นโครงสร้างแบบ C₁VVN^T

ที่ปรากฏกับ... เสียงวรรณยุกต์สูง - คงที่ เช่น

/ba:n ⁶ /	'บาน'
/da:j ⁶ /	'กาย'
/ʔɔ:m ⁶ /	'อณ'
/ʔɔ:n ⁶ /	'ตะโกน'
/ʔɔ:ŋ ⁶ /	'กะทง'

๑.๓.๒.๒ C₂VVN^T คือ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น

ประเภทที่ ๒ ผสมกับหน่วยเสียงสระยาวเสียงใดเสียงหนึ่ง ซึ่งจะเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยว หรือสระผสมก็ได้ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นหน่วยเสียงนาสิกหรือกึ่งสระ สามารถปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ ๖ หน่วย จึงแยกโครงสร้าง C₂VVN^T เป็น ๖ แบบย่อย คือ

(๑) C₂VVN¹ เป็นโครงสร้างแบบ C₂VVN^T

ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ - ขึ้น เช่น

/to:n ¹ /	'กระโดด'
/pi:n ¹ /	'ป็น'
/su:n ¹ /	'ปนกัน'

(๒) C₂VVN² เป็นโครงสร้างแบบ C₂VVN^T

ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ขึ้น เช่น

- /tiaw²/ 'เที่ยว, ไป'
- /kha:w²/ 'ขาว'
- /fian²/ 'เพื่อน'

(๓) C₂VVN³ เป็นโครงสร้างแบบ C₂VVN^T

ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - คงที่ เช่น

- /te:m³/ 'เต็ม'
- /ka:n³/ 'ลาย'
- /piaj³/ 'เปียย'

(๔) C₂VVN⁴ เป็นโครงสร้างแบบ C₂VVN^T

ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก เช่น

- /ta:w⁴/ 'ทกลม'
- /so:n⁴/ 'ซน'
- /ha:ŋ⁴/ 'รูปราง'

(๕) C₂VVN⁵ เป็นโครงสร้างแบบ C₂VVN^T

ที่ปรากฏกับ - เสียงวรรณยุกต์สูง - ตก เช่น

- /pu:n⁵/ 'พิน'
- /to:ŋ⁵/ 'ทอง'
- /wo:ŋ⁵/ 'วง'

(๖) C₂VVN⁶ เป็นโครงสร้างแบบ C₂VVN^T

ที่ปรากฏกับ - เสียงวรรณยุกต์สูง - คงที่ เช่น

- /ke:w⁶/ 'แก้ว'
- /phiaw⁶/ 'ทำความสะอาด'
- /fa:j⁶/ 'ฝ้าย'

๑.๓.๓ โครงสร้างแบบ CVVS^T

มี ๓ แบบย่อย แยกเป็น ๒ กลุ่มตามชนิดของหน่วยเสียงพยัญชนะต้น

๑.๓.๓.๑ C₁VVS^T เป็นพยางค์ชนิดควบหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ประเภทที่ ๑ ผสมกับหน่วยเสียงสระยาว จะเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวหรือประสมก็ได้ มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นหน่วยเสียงกัก และปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - คงที่ นั่นก็คือ เป็นโครงสร้างแบบ C₁VVS³ เช่น

- /bi:p³/ 'บีบ'
- /di:t³/ 'คิด'
- /ʔe:k³/ 'ตะโกน, ทวาด'
- /ba:k³/ 'บาก'
- /dɔ:k³/ 'คอก'

๑.๓.๓.๒ C₂VVS^T เป็นพยางค์ชนิดควบหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ประเภทที่ ๒ ผสมกับหน่วยเสียงสระยาว จะเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวหรือผสมก็ได้ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นหน่วยเสียงกัก ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ ๒ หน่วย จึงแยกเป็น ๒ แบบย่อย คือ

(๑) C₂VVS³ เป็นโครงสร้างแบบ C₂VVS^T ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - คงที่ เช่น

- /phe:t³/ 'เปรต'
- /be:p³/ 'แบบ'
- /fw:t³/ 'ฟืด'
- /siap³/ 'เดียม'
- /liak³/ 'เหลือก'

(๒) C_2VVS^4 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VVS^T
ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก เช่น

- /pe:p⁴/ 'แปะ'
- /phu:k⁴/ 'พุง'
- /ki:k⁴/ 'คี'
- /ha:k⁴/ 'ราก, อาเจียน'
- /wo:k⁴/ 'ลิง'

๑.๓.๘ โครงสร้างแบบ CVN^T

มี ๔ แบบย่อย จัดเป็น ๒ กลุ่มตามประเภทของหน่วยเสียง
พยัญชนะต้น คือ

๑.๓.๘.๑ C_1VN^T คือ พยางค์ที่ชนคนด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น
ประเภทที่ ๑ ผสมกับหน่วยเสียงสระสั้นซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยว มีหน่วยเสียง
พยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกหรือกึ่งสระ สามารถปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้เพียง
๓ หน่วย จึงแยกโครงสร้าง C_1VN^T เป็น ๓ แบบย่อย คือ

(๑) C_1VN^2 เป็นโครงสร้างแบบ C_1VN^T
ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ขึ้น เช่น

- /bin²/ 'บิน'
- /daŋ²/ 'จุมก'
- /dam²/ 'คำ'
- /ʔom²/ 'ฉม'
- /ʔaw²/ 'เอา, ไคเสี้ย'

(๒) C_1VN^3 เป็นโครงสร้างแบบ C_1VN^T
ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - คงที่ เช่น

- /bin³/ 'บิน'
- /ben³/ 'เบง'

/den ³ /	'แดน'
/?im ³ /	'อิม'
/?un ³ /	'อุน'

(๓) C_1VN^6 เป็นโครงสร้างแบบ C_1VN^T
ที่ปรากฏกับเสียงวรรณยุกต์สูง - คงที่ เช่น

/ban ⁶ /	'บัง'
/bon ⁶ /	'บัว'
/din ⁶ /	'กิน'
/daj ⁶ /	'ไค'
/?um ⁶ /	'อุม'

๑.๓.๔.๒ C_2VN^T คือ พยางค์ที่ขึ้นต้นด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น
ประเภทที่ ๒ ผสมกับหน่วยเสียงสระสั้น ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยว และมีหน่วยเสียง
พยัญชนะท้าย เป็นหน่วยเสียงนาสิกหรือกึ่งสระ สามารถปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์
ได้ทุกหน่วย จึงแยกโครงสร้าง C_2VN^T เป็น ๖ แบบย่อย คือ

(๑) C_2VN^1 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VN^T
ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ - ขึ้น เช่น

/ten ¹ /	'ทัพ'
/kan ¹ /	'กัน'
/hin ¹ /	'ผิง'
/lom ¹ /	'หลวม'
/nim ¹ /	'หิม'

(๒) C_2VN^2 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VN^T
ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ขึ้น เช่น

/tam ² /	'ทัง'
/kem ² /	'เคิม'

/siw ² /	'ชีว, ปลาชีว (ปลาสร้อย)'
/ham ² /	'พม่า'
/lam ² /	'ล้อย'

(๓) C₂VN³ เป็นโครงสร้างแบบ C₂VN^T

ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - คึ่งที่ เช่น

/tem ³ /	'ตำ'
/kiw ³ /	'กิว, คอก'
/phoj ³ /	'เปราะ'
/man ³ /	'ขยัน'
/khen ³ /	'เข่ง'

(๔) C₂VN⁴ เป็นโครงสร้างแบบ C₂VN^T

ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก เช่น

/pen ⁴ /	'ปั่น, ทาน (บุรุษที่ ๓)'
/tew ⁴ tew ⁴ /	'เวือ่ ๆ, ชำ ๆ, ฉีก'
/kan ⁴ /	'คดง'
/fan ⁴ /	'รื้อ'
/wen ⁴ /	'แวน, กระจกเงา'

(๕) C₂VN⁵ ปรากฏกับ—เสียงวรรณยุกต์

สูง - ตก เช่น

/pew ⁵ /	'พยาธิ'
/kum ⁵ /	'คุม'
/maj ⁵ /	'ไม้'
/nan ⁵ /	'นึ่ง, หยุค'
/siw ⁵ /	'เนียด'

(๖) C₂VN⁶ ปรากฏกับ—เสียงวรรณยุกต์

สูง - คึ่งที่ เช่น

/tiw ⁶ /	'ทิว'
/kaw ⁶ /	'เกา, เกลา'
/phəŋ ⁶ /	'ฝั่ง'
/pin ⁶ /	'พลิกกลับ'
/waj ⁶ /	'ไหว'

๑.๓.๕ โครงสร้างแบบ C₁VS^T

มี ๓ แบบย่อย แยกเป็น ๒ กลุ่มตามประเภทของหน่วยเสียงพยัญชนะคน คือ

๑.๓.๕.๑ C₁VS^T คือ พยางค์ชนคนด้วยพยัญชนะคนประเภทที่ ๑ ผสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นหน่วยเสียงกัก ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไคหน่วยเดียว คือ เสียงสูง - ชันทันที ซึ่งเป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงสูง - คงที่ จึงได้โครงสร้างเป็น C₁VS⁶ แบบเดียวเท่านั้น เช่น

/boʔ ⁶ /	'บ้า'
/bat ⁶ /	'ประเคียว'
/dip ⁶ /	'คืบ'
/ʔit ⁶ /	'เหน้อย'
/ʔot ⁶ /	'อค'

๑.๓.๕.๒ C₂VS^T เป็นพยางค์ชนคนด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะคนประเภทที่ ๒ ผสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะกัก ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไคเพียง ๒ หน่วย แบ่งเป็น ๒ แบบย่อย คือ

(๑) C₂VS⁵ เป็นโครงสร้างแบบ C₂VS^T ที่ปรากฏกับเสียงวรรณยุกต์สูง - ตกทันที ซึ่งเป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงสูง - ตก เช่น

/puk ⁵ /	'พวง'
/tat ⁵ /	'แต, เพียง'

/heʔ ⁵ /	'เดอะ, ขยะ'
/mek ⁵ /	'ปล้ำ, ขมขื่น'
/nak ⁵ /	'มาก'

(๒) C_2VS^6 เป็นโครงสร้างแบบ C_2VS^T ที่ปรากฏกับเสียงวรรณยุกต์สูง - ชันทันที ซึ่งเป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงสูง - คงที่ เช่น

/phot ⁶ /	'โผล'
/kak ⁶ /	'กัก'
/kheʔ ⁶ /	'ฉลาด'
/siʔ ⁶ /	'สอย'
/hap ⁶ /	'บัก'

๒. โครงสร้างของคำสองพยางค์

ผู้วิจัยได้กล่าวถึงโครงสร้างของพยางค์มา ๕ ประเภทใหญ่ ๆ คือ CVV^T $CVVN^T$ $CVVS^T$ CVN^T และ CVS^T ซึ่งเป็นโครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยว แต่ในภาษาแพร่มีคำสองพยางค์ขึ้นไปอยู่ด้วย เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า มีลักษณะโครงสร้างเป็นพิเศษมาอีกประเภทหนึ่ง คือ CV^T เป็นลักษณะของพยางค์ที่ปรากฏเป็นพยางค์คนของคำสองพยางค์หรือหลายพยางค์ หรืออยู่บนคำอื่นเสมอ นั่นก็คือปรากฏในพยางค์ที่ไม่เน้นเสียง ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะโครงสร้างของคำสองพยางค์ก่อน โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทที่ไม่มีโครงสร้างแบบ CV^T ก็มีโครงสร้างแบบ CV^T อยู่ด้วย

๒.๑ ประเภทที่ไม่มีโครงสร้างแบบ CV^T อยู่ด้วย คือมีโครงสร้างของแต่ละพยางค์ เหมือนโครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยว แยกเป็น ๒ ชนิดย่อย คือ

๒.๑.๑ ชนิดที่แต่ละพยางค์มีความหมาย ประกอบกันเป็นคำอย่างในภาษากรุงเทพฯ เรียกว่า คำประสม เช่น /pa:k³/ 'พูด, ปาก'

	/kak ⁵ /	'คิก, ไม่กลอง' (ใช้กับพูด)
ประสมเป็น	/pa:k ³ kak ⁵ /	'คิคอาก'
	/tua ¹ /	'ทัว, บุรุษที่ ๒ หญิง'
	/po: ⁴ /	'พอ'
ประสมเป็น	/tua ¹ po: ⁴ /	'ชายคู่รัก'
	/law ⁴ /	'เลา, บอก, พุก'
	/khwān ¹ /	'ขวัญ'
ประสมเป็น	/law ⁴ khwān ¹ /	'พุกถึง, นินทา'
	/pu: ⁵ /	'ปู' (คำบอกเพศ)
	/mia ² /	'เมีย' (คำบอกเพศ)
ประสมเป็น	/pu: ⁵ mia ² /	'กระเทย'

๒.๑.๒ ชนิดที่พยางค์หนึ่งมีค่าความหมาย แต่ไม่เคยปรากฏตามลำดับ

มีดังนี้

(๑) พยางค์	/cak ⁵ -/	มีความหมายถึงสัตว์เลื้อยคลาน
พวกหนึ่ง ในคำว่า		
	/cak ⁵ kim ⁶ /	'จิ้งจก'
	/cak ⁵ ka: ³ /	'กิ้งก่า'
	/cak ⁵ lə: ⁵ /	'จิ้งเหลน'

ส่วนคำว่า /cak⁵ te:n¹/ ตักแตน นั้น ภาษาแพร่อาจจะใช้ /c/ ในขณะที่ภาษากรุงเพ็ชร์ /t/ คือ ภาษากรุงเพ็ชร์ออกเสียงเป็น /tāk kate:n/ ผู้วิจัยจึงในนี้พยางค์ /cak⁵/ ของคำว่า /cak⁵ te:n¹/ เขาพวงพยางค์มีความหมาย

(๒) พยางค์ /khi:⁶/ มีความหมายว่า 'มัก, ชอบ, เป็นอย่างนั้น'

เช่น

/khi: ⁶ kha:n ⁵ /	'เก็ยจกราน, ชีเก็ยจ'
/khi: ⁶ len ⁶ /	'ตลก'
/khi: ⁶ so: ⁶ /	'นักโทษ'
/khi: ⁶ ci? ⁵ /	'กระหน้, ชีเหนียว'
/khi: ⁶ sian ⁶ /	'ลิวเสี้ยน'
/khi: ⁶ so: ⁶ /	'ชีโกง'

๒.๑.๓ ชนิดที่สองพยางค์ต่างก็ไม่มีความหมาย เช่น

/pa: ² lo: ² /	'แกลง, หาเว็อง'
/tok ⁵ to: ² /	'ตักแก'
/kom ² ko: ⁴ /	'แมงลัก'
/sum ¹ tum ² /	'บ้า ๆ บอ ๆ, สติไม่ดี'

๒.๒ ประเภทที่มีโครงสร้างแบบ CV^T อยู่ควย ปกติ V ที่แทนหน่วยเสียงสระสั้นในโครงสร้างนี้ จะเป็นหน่วยเสียงสระ / a / เป็นส่วนใหญ่ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์มักจะเป็น / 3 / สระอื่นก็มีหน่วยเสียง / u / ซึ่งก็มี /ku³-/ คำเดียวเท่านั้น โครงสร้างคำสองพยางค์ประเภทนี้ จำแนกได้เป็น ๓ ชนิด คือ

๒.๒.๑ ชนิดที่ CV^T ไม่มีความหมายเลย เช่น

/ca ³ khaj ² /	'ตะไคร'
/ka ³ lo:n ⁵ /	'กะดา'
/ka ³ lo:k ³ /	'กะดา, กะไหลก'
/kha ⁴ lik ⁵ /	'คดิง'
/kha ³ ce: ¹ /	'กุกูแจ'
/sa ³ tok ⁵ /	'กระตุก'
/sa ³ den ² /	'กระเด็น'

/sa³paw²/ 'กระเพาะ'

/sa³luat⁴/ 'ตลอด'

๒.๒.๒ ชนิดที่ CV^T มีความหมาย โดยผู้วิจัย สังเกตจากที่ CV^T
 นั้นใช้คำที่มีความหมายไปในทางเดียวกัน มีดังนี้

(๑) /ma³-/ นำหน้าคำจำพวกที่เป็นชื่อของต้นไม้ เช่น

/ma³pin²/ 'มะตูม'

/ma³kew¹/ 'ฝรั่ง'

/ma³taw⁶/ 'น้ำเต้า'

/ma³pha:n¹/ 'มะปราง'

/ma³khia¹/ 'มะเขือ'

/ma³ʔo:²/ 'สมโอ'

/ma³ne:⁶/ 'น้อยหน่า'

(๒) /ma³-/ ที่นำหน้าคำจำพวกที่เป็นชื่อของสิ่งที่เป็นเมล็ด เป็นผล
 เป็นก้อน โดยจะเป็นผลของต้นไม้หรือไม้ก็ได้ เช่น

/ma³tom³/ 'ลูกกระดุม'

/ma³tep⁶/ 'กระดุมกบ'

/ma³thop⁶/ 'ประทัด'

/ma³hin³/ 'กอนหิน'

(๓) /ma³-/ ที่นำหน้าคำบอกเวลา มีใช้เพียง ๖ คำ

/ma³khw:n²/ 'กลางคืน'

/ma³le:n²/ 'ตอนเย็น'

/ma³wan²/ 'กลางวัน'

/ma³to:n²/ 'เที่ยง'

/ma³caw⁵/ 'ตอนเช้า'

/ma³lu:n²/ 'ที่หลัง'

/ma³diaw³/ 'เดี๋ยวนี้'

ส่วนเวลานั้นนอกจากนี้ เช่น สาย หรือ บ่าย ไม้ไผ่ /na³-/

นำหน้าโดย

- (๔) /ta³-/ ที่นำหน้าคำบอกเวลา มีใช้เพียง ๖ คำ คือ
  - /ta³khw:n²/ 'เมื่อกิน'
  - /ta³to:n²/ 'เมื่อเที่ยงวัน'
  - /ta³caw⁵/ 'เมื่อเช้า'
  - /ta³wa:²/ 'เมื่อวาน'
  - /ta³ki:⁶/ 'เมื่อสักครู'
  - /ta³kon³/ 'เมื่อก่อน'

(๕) /ca³-/ มีความหมายเหมือน 'อย่าง -' ที่ไร้คู่กับ พยางค์อื่น มีใช้เพียง ๓ คำ คือ

- /ca³daj²/ 'อย่างไร'
- /ca³?i:⁶/ 'อย่างนี้'
- /ca³?an⁶/ 'อย่างนั้น'

(๖) /ku³-/ มีความหมายว่า 'ทุก' ใช้นำหน้าคำนามได้ทั่วไป

เช่น

- /ku³wan²/ 'ทุกวัน'
- /ku³khon²/ 'ทุกคน'
- /ku³tia⁴/ 'ทุกที่'
- /ku³ke:n³/ 'ทุกคู่'
- /ku³tua¹/ 'ทุกตัว'

(๗) /pa³-/ มีความหมายว่า 'จะ' ใช้นำหน้าคำกริยาได้ทั่วไป

เช่น

- /pa³kin¹/ 'จะกิน'
- /pa³nia?⁵/ 'จะทำ'

๒.๒.๓ ชนิดที่ CV^T ปรากฏแทนพยางค์ ซึ่งมีโครงสร้างแบบ CVV^T CVN^T และ CVS^T ใดในคำบางคำ เช่น

/ta ⁴ daj ² /	'เท่าไร'	อาจจะเป็น	/taw ⁴ daj ² /
/ta ⁴ ʔi: ⁶ /	'เท่านี้'	อาจจะเป็น	/taw ⁴ ʔi: ⁶ /
/ta ⁴ ʔan ⁶ /	'เท่านี้'	อาจจะเป็น	/taw ⁴ ʔan ⁶ /
/ci ⁵ kuŋ ³ /	'จังหวัด'	อาจจะเป็น	/ciŋ ⁵ kuŋ ³ /
/ta ⁴ hu: ² /	'เท่าไร'	อาจจะเป็น	/taw ⁴ hu: ² /
/ʔa ³ paŋ ¹ /	'อะไร'	อาจจะเป็น	/ʔaj ³ paŋ ¹ /

หนึ่งพยางค์ CV^T สามารถปรากฏแทนพยางค์แบบอื่น ที่ปรากฏโดยไม่เน้นเสียง เช่น

/khi ⁶ tua ¹ /	'กั้ว'	อาจจะเป็น	/khi: ⁶ tua ¹ /
/khi ⁶ wan ² /	'กั้ว'	อาจจะเป็น	/khi: ⁶ wan ² /
/bo ³ kin ¹ /	'ไม่กิน'	อาจจะเป็น	/bo: ³ kin ¹ /
/bo ³ han ¹ /	'ไม่เห็น'	อาจจะเป็น	/bo: ³ han ¹ /

๓. โครงสร้างของคำสามพยางค์

โครงสร้างของคำสามพยางค์ จำแนกเป็น ๒ ชนิด คือ

๓.๑ คำพยางค์เดี่ยวรวมกัน เช่น

/pi:¹ maj³ ci:n¹/ 'ครูจีน'

(ปีใหม่จีน)

/kop⁶ kin¹ dian²/ 'จันทร์คราส'

(กบ กิน เคียน)

/me:ŋ² se:n¹ ti:n¹/ 'กิ่งก้อ'

(แมงแสดคัน)

/muj² hu^๑ ɲem⁴/

(ขวานหัวแงง)

/lap⁶ ta:¹ caŋ²/

(หลับตาข้ง)

'ขวาน^{สี่สี่}ตี^{สี่สี่}ท่อนตะปู'

'คอน' (กริยา)

๓.๒ คำพยางค์เดียวรวมกับคำสองพยางค์ โดยมากคำหลังจะเพิ่มคำช่วยความ เช่น/pin⁶ ca³ lin⁶/

(ปลิ้น, พลิกกลับ)

/pe:t³ se⁶ ɲe:⁶/

(ซึก)

/pak⁶ ka³ dik⁶/

(ปัก, ทิ่ม)

/pha:⁶ sip⁶ pun⁴/

(ผา)

/tok⁶ sa³ lan⁵/

(ตก)

/tok⁶ sa³ kut⁶/

(ตก)

/dak⁶ cu:⁶ ku:⁶/

(เงียบ)

'ปลิ้นก'

'ซึกเหลือเกิน, ซึกแห้งแกล' (หน้า)

'หัวทิ่ม'

'ผาคืบ'

'งง, ตกตะลึง'

'เงียบสนิท'

คำสองพยางค์รวมกับคำพยางค์เดียว เช่น/ma³ thua³ thin¹//ma³ thua³ din²//ma³ din² ki:³//ma³ kuaj⁶ te:t⁴//ma³ na:m⁵ ke:w⁶/

'ถั่วเขียว'

'ถั่วดีสง'

'กอนฉัฐ'

'มะละกอ'

'ผักทอง'

/sa³ khe:ŋ² caj¹/

'สงสัย'

/sa³ maŋ² khe:m⁵/

'กลางคน'

๔. โครงสร้างของคำหลายพยางค์ หรือสำนวน

มีโครงสร้างเหมือนโครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยว แยกเป็น ๒ ชนิด

คือ

- ๔.๑ เสียงคำตรงกลางคล่องจองกัน ถ้ามี ๔ คำ คำที่ ๒ และ ๓ คล่องจองกัน ถ้ามี ๖ คำ คำที่ ๓ และ ๔ คล่องจองกัน เช่น

/pa:k³ pam² kam² pit⁵/

'วาจาสิทธิ์'

(พูด แมนยำ คำ พิษ)

/kep⁶ kon³ lon⁵ ken³/

'เลือกก่อนใดของดี'

(เก็บ ก่อน ลอน แคน)

/na:m⁵ so:ŋ¹ tho:ŋ² ken³/

'บ้าน'

(น้ำ สอง ทอง ครึ่ง)

/kha:⁴ kin¹ le:ŋ² te:ŋ² kin¹ ŋa:ŋ²/

'ตำข้าวสารกรอกหม้อ'

(ชา กิน เย็น แหง กิน เชา)

/khok⁵ kha:² sa:k³ pa:k⁴ kham¹ mo:⁶/

'อับมงคล'

(ครก คา สาก จัก คา หม้อ)

/sip⁶ wan² na:w¹ sa:w² wan² khaj⁶/

'สามวันดีสี่วันไช'

(สิบ วัน หนาว ยี่สิบ วัน ไช้)

- ๔.๒ คำที่ ๑ และ ๓ เป็นคำเดียวกัน โดยมากจะมี ๔ พยางค์ เช่น

/pen¹ te:⁵ pen¹ wa:⁴/

'เป็นจริงเป็นจัง'

(เป็น แท้ เป็นว่า)

/pe:3 lo:5 pe:3 te:1/

'เยอะแยะ, มากมาย, เหลือเฟือ'

/tɛk⁶ pu:t³ tek⁶ mem⁵/

'กระยั้นกระยอ'

(กต ปู่ กต แลมี)

/tua¹ po:4 tua¹ me:4/

'คู่วัก'

(ตัว พ่อ ตัว แม่)

/khat⁶ han⁶ khat⁶ ni:6/

'ขลุ่ยขลุ่ย'

(ขั้ด หนึ่ง ขั้ด หนึ่ง)

/khaj⁴ ha:k⁴ khaj⁴ ton⁵/

'คด้นไต้'

(อยาก ราก อยาก ทน)

/bo:3 fan⁴ bo:3 fian²/

'ไม่ขยับเขยื้อน'

(ไม้ พัน ไม้ เพื่อน)

/ho:m² pip⁵ ho:m² nap⁵/

'กระเหม็กกระแห่'

(เก็บ ยิบ เก็บ ยิบ)